
Bogusław Dąbrowski OFMConv

Dwadzieścia lat istnienia misji Franciszkanów Konwentualnych w Ugandzie

Wstęp

Artykuł został napisany z okazji 20-lecia powstania misji. Autor z najbliższej perspektywy obserwował rozwój misji, ponieważ jest pionierem tej misji i pracował w Kakooge ponad 19 lat.

Bracia Mniejsi Konwentualni z Prowincji Krakowskiej pod wezwaniem św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię od momentu przybycia na afrykańską ziemię, tj. od 2001 roku położyli nacisk na budowanie „klasycznej misji”, w ramach której zbudowano kościół, szkoły i szpitalik w Kakooge. Ponadto położono nacisk na pomoc ubogim poprzez akcję „Adopcji na odległość”. Akcja ta ma konkretne cele, takie jak: pomoc w opłacie za naukę dzieciom oraz za „Szkółkę leśną” promującą ekologię. Cel głoszenia ewangelii w duchu franciszkańskim poprzez przykład życia z ubogimi, niesienie cywilizacji miłości oraz praca na rzecz założenia Zakonu w Ugandzie został nakreślony na Kapitułe Prowincjalnej w 2000 roku, gdy podjęto decyzję o otwarciu misji w Ugandzie.

Obecnie Franciszkanie prowadzą trzy parafie: w Kakooge, Matugga i Munyonyo. Dwie pierwsze parafie mają zbliżone dane statystyczne, jednak różnią się tym, że Kakooge jest parafią wiejską, Matugga podmiejską, natomiast Munyonyo jest położona w samej stolicy.

W Kakooge wielu ludzi jest bezrobotnych, a pod względem religijnym parafianie byli bardzo zaniedbani. Matuga natomiast jest parafią podmiejską Kampali, gdzie ludzie zasiedleni są w obrębie centrum i w większości mają pracę. Również religijnie są bardziej aktywni. Trzecią parafią jest Munyonyo położona w stolicy Kampali, gdzie znajduje się Sanktuarium Trzech Pierwszych Męczenników Ugandy oraz dom formacyjny dla kandydatów do franciszkańskiego zakonu.

Ogólne wiadomości o Ugandzie

Uganda została nazwana przez W. Churchilla¹ *perłą Afryki*, ze względu na naturalne piękno, jakie posiada. Uganda ma powierzchnię 199,810 km² i stale rosnącą liczebnie ludność, około 47 milionów². Stolicą państwa jest Kampala, oficjalnymi językami są: angielski, suahili i luganda. Ponadto w Ugandzie jest ponad 50 plemion, które posługują się też innymi językami³. W Ugandzie jest 82% chrześcijan (39% katolików i 32% protestantów, 11% pentakostalnych wspólnot i 14% Muzułmanów⁴. W historii próbowano trzy razy ogłosić Ugandę krajem muzułmańskim. Król Mutesa i dwukrotnie (w latach 1875 i 1881) proklamał Ugandę państwem muzułmańskim⁵, także generał Idi Amin (1971-79) faworyzował Islam i chciał, aby Uganda stała się krajem muzułmańskim.

Uganda należy do trzydziestu najuboższych krajów świata. Głównymi problemami ludzi są ubóstwo, korupcja, kryzys rodziny, choroby i duża śmiertelność na malarię i AIDS⁶.

Od 1986 roku władzę sprawuje generał Yoweri Kaguta Museveni i od 1996 roku jest on prezydentem wybranym w pierwszych powszechnych wyborach. Obecnie obowiązuje konstytucja z 1995 roku, która zapewnia władzę prezydentowi wspólnie z parlamentem. Jednak w rzeczywistości prezydent decyduje o polityce przy pomocy armii. W 2007 roku prezydent zmienił część zapisu konstytucji, tak, by mógł rządzić przez kolejne kadencje.

Początki misji franciszkańskich w Ugandzie ze szczególnym uwzględnieniem gałęzi Braci Mniejszych Konwentualnych

W połowie XIX wieku Stolica Apostolska powierzyła Franciszkanom z Tripoli odpowiedzialność za misje mające sięgać od południowego Sudanu aż do Gór Ruwenzori w ramach wikariatu Apostolskiego Centralnej Afryki. Z powodu chorób tropikalnych w ciągu jednego roku zmarło 22 z 58 wysłanych misjonarzy

¹ W.S. Churchill, *My African Journey*, Icon Book Limited London 1962, s. 112.

² <http://www.worldmeters.info/uganda> population, dostęp: 25.04.2021.

³ R. Nzita, *People and Cultures of Uganda*, Kampala 1997, s. 2.

⁴ <http://www.state.gov./religion>, dostęp: 05.2020.

⁵ M. Majchrzak, *Od animizmu do chrześcijaństwa*, w: A. Mrozek-Dumanowska, *Religie w procesie przemian w Afryce*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1977, s. 132.

⁶ L. Luyinda, *Uganda, still a "Pearl"? Operationalising the social teaching of the Church*, Kampala 2009, s. 10.

franciszkańskich⁷. Kolejną odpowiedzialność za wikariat przekazano Jezuitom. Również temu Zakonowi nie udało się pokonać powyższych trudności. Dopiero specjalnie utworzone zakony do ewangelizacji Afryki – Ojcowie Biali, którzy przybyli do Ugandy w roku 1879 rozpoczęli ewangelizację terenów, do których zalicza się dzisiejsza Uganda⁸.

W czasie, kiedy zaczęto mówić o potrzebie inkulturacji⁹ przybyli do Ugandy dwie gałęzie franciszkańskie: Franciszkanie OFM – w 1983 z Włoch¹⁰ oraz w roku 1988 – Franciszkanie Kapucyni z Indii (OFMConv.). Natomiast w 2001 roku przybyli do Ugandy z Prowincji Krakowskiej pod wezwaniem św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Bracia Mniejsi Konwentualni (OFMConv.). Kluczowe dla tej misji okazały się słowa o stałej aktualności misji *ad gentes*, które w 1990 roku papież Jan Paweł II napisał w adhortacji *Redemptoris missio*.

Misję tę zaproponował Prowincji Krakowskiej ojciec general Zakonu, po tym jak biskup Paul Kalangwa z Diecezji Fort Portal wystosował oficjalne zaproszenie do Kurii Generalnej Franciszkanów Konwentualnych z prośbą o przysłanie Franciszkanów do pracy misyjnej w jego diecezji z prośbą, aby żyli razem z ubogimi. W 1995 roku asystent generalny o. Enrico Montero oraz prowincjał o. Zdzisław Gogola razem z o. Stanisławem Strojckim przybyli do Ugandy. Jednak sytuacja skomplikowała się z dwóch powodów, po pierwsze w diecezji, która zaprosiła Franciszkanów było niespokojnie, trwały napady rebeliantów. Drugim z powodów były trudności finansowo-personalne, których konsekwencją były konkretne przeszkody z otwarciem nowej placówki. Kiedy w 1996 roku prowincjałem został o. Stanisław Strojcki, ponownie podjął sprawę otwarcia misji w Ugandzie. Udał się tam razem z sekretarzem generalnym ds. misji – o. Tadeuszem Świątkowskim w roku 1999, ale nie zastał biskupa Fort Portal, chociaż wcześniej był z nim umówiony. Opatrzność pokierowała jednak tak, że znalazł biskupa – Cypriana Kizito Lwangę – w nowo tworzącej się Diecezji Kasana-Luweero. Biskup ucieszył się bardzo z możliwości pracy Franciszkanów w jego diecezji. Po wstępnych ustaleniach prowincjał o. Stanisław Strojcki opracował *Propozycję „Projektu Otwarcia Nowej Misji w Ugandzie”*¹¹.

⁷ J.M. Nsambu, *A centenary of faith, planting the seed in north Uganda*, „Leadership Magazine”, 2010, s. 11.

⁸ I. Tourigny, *So abundant a harvest. The catholic church in Uganda 1879-1979*, Darton, Longman&Todd, London 1979, s. 13, 21.

⁹ *Catechesi tradende*, 1979 roku.

¹⁰ Wywiad autora z o. Carmelo Giannone w dniu 2 maja 2006 roku, w: archiwum własne autora.

¹¹ S. Strojcki, *Propozycja Projektu otwarcia nowej misji w Ugandzie*, w: *Dokumenty z Kapituly Prowincjalnej w 2000 roku*, w: Archiwum Prowincji Franciszkanów św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię w Krakowie.

Cel misji został w nim zdefiniowany w sposób następujący: *Stworzenie obecności życia zakonnego realizującej – na bazie ślubów zakonnych i życia wspólnotowego modlitwy i działania – opcję na rzecz ubogich oraz ukierunkowanie od samego początku tejże obecności na budzenie powołań lokalnych i budowanie podstaw dla samodzielnych struktur Zakonu w Ugandzie*. Projekt ten przedstawił podczas zgromadzenia Zwyczajnej Kapituły Prowincjalnej w 2000 roku. Projekt zyskał akceptację braci delegatów. Należało jeszcze otrzymać potwierdzenie od o. generała. W międzyczasie rozpoczęto przygotowania do otwarcia nowej misji, m.in. o. prowincjał posłał o. Bogusława Dąbrowskiego na dziewięciomiesięczny kurs przygotowawczy w Centrum Formacji Misyjnej w Warszawie, a biskup Diecezji Kasana-Luweero rozpoczął budowę kościoła parafialnego w Kakooge.

Początki misji w Kakooge

Zgodnie z przygotowanym *Projektem Otwarcia Misji w Ugandzie*, franciszkańska misja została założona w stosunkowo młodej jeszcze diecezji Kasana-Luweero, zlokalizowanej na północ około 90 km od stolicy państwa, Kampali. Pierwszym miejscem naszej obecności stało się Kakooge, małe miasteczko przy głównej drodze do Sudanu (na północ od stolicy diecezji Luweero). Ten region, zwany „Trójkątem Luweero”, był bardzo dotknięty przez wojnę domową za czasów dyktatorskich rządów Apollo Milтона Obote oraz generała Idi Amina. Na tym terenie na początku lat 80-tych prowadził walkę partyzancką z wojskami Obote generał Museveni, dzięki czemu doszedł do władzy.

W 1979 roku kardynał Emmanuel Nsubuga ustanowił Parafię pod wezwaniem św. Judy Tadeusza. Nowa parafia została wyodrębniona z obszarów dwóch parafii: Nakasongola, którą prowadzili do roku 1940 Ojcowie Biali¹² – wydzielono z niej siedem stacji misyjnych (Kakooge, Kitanda, Katuugo, Mitanzi, Bamusuta, Kyabutayika, Kyanaka) i siedem stacji misyjnych z parafii Kasaali, prowadzonej od roku 1945 przez Ojców Białych¹³, a później przekazaną Ojcom Kombonia-nom (Nansaka, Batuusa, Kabaale, Mwanji, Lwanjuki, Kyanika, Ntutti). Parafia posiada 14 stacji misyjnych, które są odwiedzane regularnie raz w miesiącu z posługą sakramentalną.

Parafianie w większości pochodzą z plemienia Baganda, drugą grupą etniczną jest plemię Buruli. Parafia w Kakooge jest zamieszkała przez około 20 tysięcy

¹² J.M. Nkeera, *Kampala Archdiocese Directory*, Kampala 1987, s. 18.

¹³ E. Michaud, *Letter of vicar Apostolic of Uganda bp. Michaud about start new mission in Kasaaa Bulemezi*, 7 lutego 1945, w: Archiwum Archidiecezji Kampala, s. 4.

ludzi, w tym: 7.000 protestantów, blisko 5.000 katolików, 2.000 muzułmanów i 5.000 wyznawców sekt i religii tradycyjnej¹⁴.

Na terenach parafii nie ma żadnego przemysłu, a ludność miejscowa zajmuje się głównie prymitywną uprawą małych poletek koło domu przy pomocy motyk, wypasem bydła dla bogatych właścicieli z Kampali, handlem oraz wypalaniem węgla drzewnego.

Stan posiadania misji w Kakooge

Misja w Kakooge posiada kościół wybudowany z funduszy pozyskanych przez biskupa diecezji. Teren, na którym jest zbudowany kościół i klasztor oraz teren (około 8 ha) zajmowany przez projekt „Caritasu”, został ofiarowany diecezji przez dobrodziejów i według Umowy¹⁵ wewnętrznej opartej na Prawie Kanonicznym między biskupem Diecezji Kasana-Luweero, a prowincjałem Franciszkanów Konwentualnych, przekazany jest Franciszkanom na czas obecności w Ugandzie. Klasztor jest wybudowany na terenie należącym do diecezji Kasana-Luweero za pieniądze otrzymane z Kurii Generalnej Franciszkanów.

W okresie od 29 października do 1 listopada 2002 roku misję wizytował generał Zakonu o. Joachim Giermek, któremu misja bardzo się podobała. Po wizycie zdecydował się na zakup dodatkowych 50 ha ziemi dla misji oraz przekazał pieniądze na drugi samochód. Ziemia oficjalnie została nabyta przez diecezję Kasana-Luweero, ponieważ Zakon nie mając osobowości prawnej¹⁶ nie mógł jej kupić na własność. Jednak warto podkreślić fakt, że misja opiera się na wewnętrznej umowie z biskupem, z której jasno wynika, że ziemia ta jest nabyta przez Zakon Franciszkanów Konwentualnych i w razie uzyskania osobowości prawnej może zostać przepisana na Zakon¹⁷.

¹⁴ B. Dąbrowski, *Specyfika ewangelizacji inkulturyzacyjnej grupy etnicznej Baganda na przykładzie diecezji Kasana-Luweero*, Warszawa 2014, s. 174.

¹⁵ *Act of Agreement between Diocese of Kasana-Luweero Diocese and Friars Minor Conventual* podpisany w dniu 21 grudnia 2001 roku przez biskupa diecezji Kasana-Luweero i o. prowincjała Krakowskiej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię o. K. Malinowskiego, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

¹⁶ Zakon Franciszkanów Konwentualnych został oficjalnie zarejestrowany w Ugandzie pod nazwą „*The Conventual Franciscan Friars – Uganda*” 4 sierpnia 2009 roku, zob. *Certificate of registration as a corporate body under trustees incorporation Act, CAP.165*, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

¹⁷ *Memorandum of understanding*, punkt 7 z dnia 13 czerwca 2004 roku podpisane przez bpa Kasana-Luweero Cypriana Kizito Lwanga i delegata prowincjała i przełożonego misji o. J. Wysoczańskiego do *Act of Agreement between Diocese of Kasana-Luweero*

W roku 2004 w ramach diecezjalnego „Caritasu” o. Jarosław Wysoczański założył szkółkę sadzonek sosen oraz drzew owocowych i rozpoczął sadzenie lasu na naszej ziemi w Kakooge. Obecnie obsadzonych jest 20 ha ziemi należącej do naszego Zakonu.

W roku 2005 o. Piotr Tymko był odpowiedzialny za wybudowanie magazynu, który obecnie po przebudowie służy jako kuchnia i refektarz dla klasztoru i nowicjaru.

Ojciec Bogusław Dąbrowski jako proboszcz parafii rozpoczął budowę kaplic w stacjach misyjnych (w Kitanda-Kinoni, Mitanzi, Lwanjuki i Kabaale), które później kontynuował kolejny proboszcz o. Marek (w Bamusucie i Ntutti).

Ojciec Bogusław jako gwardian był odpowiedzialny za następujące budowy:

- W latach 2007-2008 za budowę Centrum Duszpastersko-Edukacyjne (*Parish Hall*) umożliwiające pracę na różnych płaszczyznach działania, np. spotkania z młodzieżą i dziećmi, wyświetlanie filmów; przygotowania do sakramentów; szkolenia katechistów i inna działalność edukacyjno-uświadamiająca.

- W latach 2008-09 za budowę Ośrodka Zdrowia (*Health Centre IV*) oraz domu dla sióstr, oraz domu dla personelu medycznego.

- W roku 2011 za budowę szkoły średniej St. Anthony, która jest własnością Sióstr Franciszkanek (*Little Sisters of St. Francis of Assisi*).

- W latach 2014-16 za budowę szkoły zawodowej (*St. John Paul II Technical Institute*). Budowy szpitalika i dwóch powyższych szkół sfinansowano z funduszy uzyskanych od sponsorów za pośrednictwem o. Stanisława Strojckiego pracującego w Neustadt.

- W latach 2010-2016 za budowę 5 domów pod wynajem dla nauczycieli pracujących w naszych misyjnych szkołach. Za budowę dwóch domów był odpowiedzialny ojciec Marek Warzecha.

- W roku 2017 za budowę domu, w którym mieszkają bracia szkolni (*Brothers of Christian Instruction*), którzy prowadzą szkołę zawodową. Domy te zostały zbudowane za fundusze wypracowane przez braci pracujących w misji.

W roku 2020 ojciec Bogusław napisał projekt i zorganizował *Ekologiczną Farmę Pokazową* przy szkole zawodowej (m.in. zakupił zwierzęta i traktor do uprawy ziemi), której celem jest pomoc w utrzymaniu szkoły.

Ojciec Wojciech Ulman delegat o. prowincjała był odpowiedzialnym za: przejęcie 50 hektarów ziemi w Kakooge zakupionych w 2002 roku na własność Zakonu. Grunt ten jest podzielony w następujący sposób: na dwudziestu hektarach

Diocese and Friars Minor Conventual podpisanego w dniu 21 grudnia 2001 roku przez biskupa diecezji Kasana-Luweero i ojca prowincjała Krakowskiej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię o. K. Malinowskiego, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

ziemi jest posadzony las sosnowy, pięć hektarów jest ogrodzone i wybudowane jest tam Centrum Zdrowia razem z domem dla Sióstr Franciszkanek (*Little Sisters of St. Francis Of Assisi*) kolejnych pięć hektarów jest przeznaczone dla szkoły zawodowej (*St. John Paul Technical Institute*) razem z domem dla Braci Szkolnych (*Brothers of Christian Instruction*), którzy prowadzą tę szkołę. Dwadzieścia hektarów jest przeznaczone na przyszłe zagospodarowanie ziemi.

Ponadto o. Wojciech nadzorował budowę domu formacyjnego w Kakooge, która została sfinansowana z funduszy Prowincji oraz mission appeal braci pracujących w Ugandzie oraz przyjaciół misji.

Z powodu pandemii Covid – 19 umieszczono w nim tymczasowy nowicjat dla braci z Kenii, Tanzanii i Ugandy, który bracia rozpoczęli od lipca 2020 roku. W latach kolejnych budynek ma być przeznaczony na postulat. A od roku otwarcia to znaczy od 2021 mieści się tam nowicjat. Wszystkie wymienione powyżej budowle (oprócz kościoła i kaplic) oraz instytucje są własnością Zakonu Franciszkanów Konwentualnych.

Niektóre stacje misyjne posiadają także „przykościelne” skromne szkoły podstawowe, które zostały założone przez katolików. Ilość uczniów szacuje się w poszczególnych szkołach na: Kyabutayika – 504 dzieci, Katuugo – 214, Kabaale – 351, Baruusa – 201, Lwanjuki – 270 dzieci, Muwanji – 195, Kyanaka – 160.

Działalność misji w Kakooge

Nowy kościół w Kakooge był konsekrowany 8 grudnia 2002 roku. Budynek wybudowano dzięki staraniom biskupa diecezji, a proboszczem parafii Kakooge został oficjalnie o. Jarosław Wysoczański. W roku 2003 ojciec Jarosław jako proboszcz sfinalizował budowę kościoła (posadzka, tynkowanie i malowanie). Natomiast w 2004 roku w ramach diecezjalnego *Caritasu* założył szkółkę sadzonek sosen oraz drzew owocowych i rozpoczął sadzenie lasu na naszej ziemi w Kakooge. Projekt miał na celu pomóc odnowić środowisko naturalne poprzez sadzenie sosen, eukaliptusów, cyprysów i mahoni w miejscach wycinanych drzew. Kolejnym ważnym celem było założenie sadów drzew owocowych (mango, awokado, cytryn i pomarańczy) koło domów parafian. O. Jarosław rozpoczął zakładanie i prowadzenie tzw. Podstawowych Wspólnot Kościelnych (*Small Christian Communities*). Pierwsze doświadczenia wspólnego czytania Pisma Świętego i przenoszenia Słowa Bożego w życie codzienne były bardzo pozytywne, jednak z czasem życie pokazało, że jest to teren pracy „u podstaw”, który wymaga wiele zaangażowania i ofiarności ze strony prowadzących.

W kwietniu 2008 na prośbę proboszcza Kakooge o. Bogusława Dąbrowskiego, administrator diecezjalny ks. Matthias Kanyierezi zaprosił lokalne zgromadzenie Sióstr Franciszkanek (*Little Sisters of St. Francis of Assisi*) do pracy w parafii Kakooge. Siostry pracują w misyjnym szpitalu oraz prowadzą szkołę średnią dla dziewcząt (*St. Anthony Secondary School*).

Do ważniejszych punktów aktywności pastoralnej misji Franciszkanów Konwentualnych w Kakooge należy organizowanie życia parafialnego, budowa kaplic w stacjach misyjnych, posługa charytatywna poprzez Caritas parafialny, „Adopcja na odległość” (pomoc dzieciom w opłacaniu kosztów szkoły), pomoc najuboższym, duszpasterstwo chorych i ewangelizacja rodzin, poprzez organizowanie Podstawowych Wspólnot Kościelnych. W misji pracują siostry franciszkanki (*Little Sisters of St. Francis of Assisi*), które prowadzą ośrodek zdrowia – poziom IV (z salą operacyjną i gabinetem dentystycznym) oraz szkołę średnią dla dziewcząt. Od 2000 roku również bracia szkolni (*Brothers of Christian Instruction*), prowadzą najlepszą szkołę podstawową w diecezji i jedną z najlepszych w Ugandzie. Do szkoły uczęszcza około 900 uczniów¹⁸. W ostatnich latach szkoła ta plasuje się w pierwszej dziesiątce na 11.000 wszystkich sklasyfikowanych szkół podstawowych w Ugandzie pod względem wyników egzaminu końcowego. Ponadto raz w miesiącu odwiedzane są katolickie szkoły przez kapłana, który głosi w nich katechezy. Dobrze rozwija się też praca z ministrantami.

Do Centrum Medycznego w Kakooge regularnie przybywają także lekarze wolontariusze z Polski w ramach akcji Polskiej Misji Medycznej, aby cyklicznie wspomagać działalność ośrodka medycznego, np. dokonując zabiegów chirurgicznych. Od ośmiu lat w każde wakacje przybywają wolontariusze z USA, studenci dentyści z Uniwersytetu z Północnej Karoliny odwiedzając wioski głównie bezpłatnie wyrywając zęby potrzebującym.

Bracia pracujący na misji w Kakooge

Ojciec Stanisław Zagórski, który 28 lat pracował w Zambii, przybył jako pierwszy do Ugandy 13 kwietnia 2001 roku, a już pierwszego sierpnia tego samego roku dołączył do niego o. Bogusław Dąbrowski, z którego przyjazdem rozpoczęła się oficjalna obecność Braci Mniejszych Konwentualnych w Ugandzie¹⁹. Dwaj pierwsi misjonarze mieszkali najpierw w bardzo prymitywnych warunkach

¹⁸ B. Dąbrowski, dz. cyt., s. 174.

¹⁹ List Prowincjała o. Kazimierza Malinowskiego do Biskupa Diecezji Kasana-Luwecro bp. Cyprian K. Lwanga, l.dz. 550/2001, w: Archiwum Misji Franciszkanów Konwentualnych w Kakooge.

w jednym z nieukończonych jeszcze pomieszczeń w szkole katolickiej, a następnie w częściowo oddanym do użytku własnym klasztorze. Misjonarze rozpoczęli pracę w diecezji Kasana-Luweero w miejscowości Kakooge.

23 grudnia 2001 roku dołączył do nich o. Jarosław Wysoczański.

Nowy kościół w Kakooge konsekrowano 7 grudnia 2002 roku, a ojciec Jarosław został oficjalnie zainstalowany jako proboszcz parafii Kakooge.

Natomiast 25 marca 2003 r. klasztor w Kakooge został kanonicznie erygowany, a jego przełożonym został o. Jarosław Wysoczański.

21 września 2003 roku przylecieli z Polski kolejni dwaj misjonarze: o. Piotr Tymko i br. Piotr Gorący.

23 marca 2005 roku gwardian – o. Jarosław Wysoczański, uległ ciężkiemu wypadkowi samochodowemu i zmuszony był do powrotu do Europy w celu dalszego leczenia.

8 października 2005 roku o. Piotr Tymko otrzymał nominację gwardiańską misji w Kakooge, a 29 czerwca 2015 roku proboszczem w Kakooge został o. Bogusław Dąbrowski²⁰.

28 maja 2005 roku dołączył do wspólnoty o. Lucjan Szczepański, a w sierpniu tego samego roku przybyli do Afryki dwaj klerycy: br. Marek Warzecha oraz br. Mariusz Jakubowski. Pierwszy podjął studia teologiczne w Nairobi, a drugi rozpoczął kurs języka angielskiego, również w Nairobi.

1 lutego 2006 br. Piotr Gorący opuścił Ugandę, wyjeżdżając do pracy w misji w Kenii, a 25 listopada 2006 o. Piotr Tymko opuścił Ugandę wracając do Polski.

17 listopada 2006 o. Bogusław Dąbrowski otrzymał nominację gwardiańską w Kakooge.

27 czerwca 2007 przybył brat Jakub Jamróz, ale po miesiącu pobytu opuścił Ugandę ze względu na stan zdrowia.

13 lipca 2007 o. Lucjan Szczepański opuścił Ugandę powracając do pracy w misji w Południowej Ameryce, w Peru.

11 grudnia 2007 diakon Marek Warzecha ukończył studia teologiczne w Nairobi i dołączył do wspólnoty w Kakooge.

31 maja 2008 o. Marek Warzecha przyjął święcenia kapłańskie w Polsce i 12 września 2008 powrócił do pracy w Ugandzie, w Kakooge.

19 stycznia 2009 przybyli kolejni misjonarze: o. Marian Gołąb i o. Szymon Majcherczyk. Ojcowie Marian Gołąb i Szymon Majcherczyk w pierwszym roku pobytu w Ugandzie odbyli kurs języka *luganda* na Uniwersytecie Makerere w Kampali.

²⁰ List Biskupa Cypriana K. Lwanga do o. Bogusław Dąbrowskiego: *Appointment to Kakooge Parish as acting Parish Priest*, Vch/1/39-05, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

W roku 2011 o. Bogusław wyjechał na rok szabatowy do Polski w celu dokończenia studiów doktoranckich i napisania doktoratu. W tym czasie proboszczem został o. Marek Warzecha.

14 września 2012 roku brat Piotr Gorący powrócił do pracy w Ugandzie. Pełnił funkcję ekonoma w Kakooge i po zrobieniu kursu ratownika medycznego był kierowcą karetki w małym szpitalu misyjnym, aż do 16 września 2015 roku, kiedy to powrócił do Polski.

10 czerwca 2017 roku do Kakooge przybył o. Piotr Dąbek i 15 stycznia 2018 roku został przeniesiony do Matuggi.

15 stycznia 2018 roku przybył z Matuggi do Kakooge o. Stanisław Strojcki.

14 stycznia 2019 roku do wspólnoty w Kakooge dołączył o. Józef Matuła, a 1 czerwca 2021 roku otrzymał list obediencyjny, że ma rozpocząć posługę w Matudze od 22 września tego samego roku.

24 września 2018 roku przybył do Kakooge brat Jerry Paine i po roku pobytu został przeniesiony do Matuggi.

W lutym 2018 roku o. Stanisław Strojcki został mianowany proboszczem parafii w Kakooge. 30 września 2020 roku o. Bogusław powrócił do Polski, a gwardianem w Kakooge oraz mistrzem nowicjatu został o. Piotr Dąbek, który również rozpoczął posługę od 4 lipca 2020 roku jako mistrz nowicjatu dla 12 braci z Ugandy, Kenii i Tanzanii.

Obecnie w klasztorze w Kakooge przebywają następujący bracia:

O. Piotr Dąbek – gwardian i mistrz nowicjatu, o. Stanisław Strojcki – proboszcz, o. Józef Matuła – ekonom²¹.

Misja w Matudze

Dwudziestego drugiego kwietnia 2009 roku, arcybiskup Kampali Kizito Lwanga zaproponował franciszkanom objęcie nowej parafii w Matudze w archidiecezji Kampala.

Po uzyskaniu zgody ojca prowincjała na otwarcie drugiej misji w Ugandzie zdecydowano, że o. Marian Gołąb i o. Szymon Majcherczyk, którzy przebywali na kursie języka luganda w Kampali, będą w każdą niedzielę przyjeżdżali do Matuggi i powoli będą obejmować obowiązki przygotowujące do utworzenia i objęcia nowej parafii w Matudze. Po krótkim okresie bracia zdecydowali, że

²¹ Por. *Kronika Misji Franciszkanów w Kakooge 2001-2020 r.*, w: *Archiwum Misji Franciszkanów Konwentualnych w Kakooge*, s. 1-220.

będą mieszkali w jednym z domów w Matudze, w którym parafianie udzielili im dachu nad głową.

Matugga to małe miasteczko położone 19 km od Kampali przy głównej drodze pomiędzy Bombo a Kampalą. Od pierwszego miejsca, gdzie posługują franciszkanie tj. Kakooge, dzieli je odległość około 70 km. Matugga jako stacja misyjna została otwarta w 1975 roku, należąc do Parafii Jinja Karoli²². Stacja przyjęła wezwanie Świętej Rodziny. W roku poświęconym świętemu Pawłowi, tj. 2008, ustępujący proboszcz Jinja Karoli poprosił arcybiskupa Cypriana Kizito Lwangę, aby za patrona nowo powstającej parafii uznał św. Pawła i właśnie pod takim imieniem powołał nową parafię, co też się stało.

W dniu trzeciego stycznia 2010 roku o. Szymon Majcherczyk został przedstawiony arcybiskupowi Cyprianowi Kizito Lwandze jako kandydat na proboszcza w Matudze.

Wtedy to arcybiskup Lwanga oficjalnym dekretem utworzył parafię w Matudze i powierzył ją Zakonowi Franciszkanów Konwentualnych.

Stan posiadania misji w Matudze

Na początku maja 2010 roku franciszkanie z pozyskanych funduszy od *Caritas* Antoniana z Padwy i od biskupa z Rockford, rozpoczęli budowę nowej szkoły podstawowej, a z pieniędzy otrzymanych od Kurii Generalnej – klasztoru Franciszkanów w Matudze. Szóstego grudnia 2011 roku bracia wprowadzili się do nowego klasztoru. Na Wielkanoc 2012 roku został wykończony budynek szkoły.

Czwartego marca 2013 r. rozpoczęto budowę kościoła parafialnego, a trzeciego listopada 2019 roku został on konsekrowany. Kościół został wybudowany ze składek parafian i funduszy pozyskanych przez franciszkanów.

Teren, na którym są zbudowane kościół, klasztor i szkoła należy do archidiecezji Kampala. Prawo do własności reguluje podpisana umowa z arcybiskupem Kizito Lwangą o jej używaniu dopóki bracia pracują w archidiecezji Kampala.

W roku 2014 zakupiono trzy i pół akra ziemi i wybudowano na niej Centrum Zdrowia im. Wandy Błęńskiej. Szpital został otwarty 16 września 2019 roku. Centrum jest własnością Zakonu Franciszkanów Konwentualnych.

²² Por. *Report on Holy Family Matugga* przedstawiony przez Radę Parafialną w Matugga w lutym 2009 roku na uroczystości ustanowienia nowej parafii, w: *Archiwum Misji w Matugga*, s. 1-5.

Działalność misji w Matudze

Parafia liczy około 20.000 ludzi w tym 5.000 Anglikanów, 5.000 Katolików, 3.000 Muzułmanów, 5.000 członków różnych Kościołów Zielonoświątkowych i Tradycyjnej Religii Afryki oraz 2.000 niewierzących. Na terenie parafii znajduje się siedem kaplic dojazdowych, znajdujących się w promieniu 15 km od kościoła parafialnego: Kabunza, Katalemwa, Kiryagonja, Nakukuba, Kitakuta, Migadde, Wabitembe i Watuba.

Czwartego października 2010 roku podczas uroczystego Triduum arcybiskup Diecezji Kampala Cyprian Kizito Lwanga zmienił tytuł parafii ze św. Pawła na św. Franciszka z Asyżu.

Ważniejsze punkty aktywności pastoralnej, to organizowanie życia parafialnego. W pierwszym roku pracy franciszkanie ochrzczili ponad 200 dzieci, a 156 osób przystąpiło do Pierwszej Komunii Świętej i 170 kandydatów do bierzmowania. Sakramentalny związek małżeński zawarły cztery pary małżonków. W 2010 roku ochrzczono 315 dzieci, 168 dzieci przyjęło sakrament eucharystii, a 148 osób przyjęło sakrament bierzmowania. Bardzo ważnym i potrzebnym zadaniem jest posługa charytatywna poprzez *Caritas* parafialny i duszpasterstwo chorych. Kapłani odwiedzają w niedziele poszczególne placówki, sprawują Eucharystię, udzielają sakramentów i nauczają wiernych. Każda wioska posiada swojego reprezentanta przy parafii, katechistę, który jest także „prawą ręką” proboszcza, organizuje spotkania katolików na swoim terenie, realizuje program duszpasterski, prowadzi niedzielną liturgię słowa (w przypadku nieobecności kapłana), itp. Wymaga to ze strony proboszcza stałych kontaktów z katechistami, przygotowania do poszczególnych zadań i czuwania nad ich pracą²³.

Pierwszego grudnia 2019 roku w Matudze odbyło się poświęcenie Centrum Zdrowia nazwanego „Wanda” na cześć Wandy Błęńskiej, matki trędowatych, która czterdzieści cztery lata spędziła w Ugandzie, lecząc chorych. Za budowę centrum odpowiedzialny był o. Wojciech Ulman, a za jego wyposażenie o. Marek Warzecha.

Bracia pracujący na misji w Matudze

Jedenastego stycznia 2010 roku pierwszym proboszczem nowej parafii został mianowany o. Szymon Majcherczyk, a o. Marian Gołąb został wikariuszem parafii i odpowiedzialnym za zorganizowanie formacji w Ugandzie.

²³ S. Majcherczyk, *Raport dla Arcybiskupa Kampali z dnia 30 grudnia 2010 roku*.

We wrześniu 2010 roku o. Wojciech Ulman po skończonych studiach teologicznych w Nairobi, dołączył do Braci w Matudze, na początku koncentrując się na nauce języka *luganda* na Uniwersytecie Makarere.

12 listopada 2012 roku decyzją ojca prowincjała i jego Rady o. Marian Gołąb został wybrany Delegatem ojca prowincjała Delegatury w Ugandzie, a o. Szymon Majcherczyk został wybrany gwardianem wspólnoty w Matudze.

Dwa lata później na początku 2014 roku o. Szymon opuścił misję i Zakon.

Siódmego maja 2014 roku gwardianem został mianowany o. Wojciech Ulman, a funkcję proboszcza objął pierwszego czerwca tego samego roku.

W latach 2014-15 o. Edward Wambua pracował w Matudze jako personalna pomoc Kenijskiej Kustodii. Na Kapitulie Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię w roku 2016 roku wybrano o. Mariana Gołęba na funkcję prowincjała.

W 2016 roku o. Wojciech Ulman zastąpił o. Mariana w Munyonyo, a nowym gwardianem i proboszczem w Matudze został wybrany na kapitule prowincjalnej o. Adam Kłag. Był on odpowiedzialny za prace w kościele (rynkowanie, malowanie, posadzka, zrobienie drewnianych ławek). Wstawił również okna i doprowadził do konsekracji kościoła oraz do poświęcenia ośrodka zdrowia.

O. Marcin Załuski przyjechał do Ugandy 19 stycznia 2016 roku i przebywał w Matudze do 23 listopada 2016 roku.

O. Stanisław Strojcki pracował w Matudze od 23 listopada 2016 roku do 14 stycznia 2018 roku.

15 stycznia 2018 roku o. Piotr Dąbek otrzymał list obediencyjny do wspólnoty w Matudze.

Dziewiątego października 2018 roku przybył do Matuggi o. Marek Warzecha.

W 2019 roku brat Jerry Paine został przeniesiony z Kakooge do Matuggi i po roku pracy powrócił do swojej prowincji pw. św. Józefa z Kupertynu w USA²⁴.

Obecnie w klasztorze w Matudze przebywają następujący bracia:

O. Adam Kłag – gwardian i proboszcz, o. Warzecha Marek – wikariusz parafii.

Sanktuarium w Munyonyo

13 października 2013 roku franciszkanie przybyli do Munyonyo, aby zbudować Sanktuarium Męczenników Ugandyjskich i w nim pracować. Na tym terenie 133 lata temu przelała się krew męczennika św. Andrzeja Kaggwa. Był

²⁴ *Kronika Misji Franciszkanów w Matugga 2009-2021 r.*, w: Archiwum Misji Franciszkanów Konwentualnych w Matudze.

on jednym z pierwszych zabitych za wiarę w tym kraju. Wyrok wykonany został 26 maja 1886 roku, czyli niedługo po tym jak skazano go wraz z pozostałymi 21 katolikami i 23 anglikanami. Na terenie parafii zginęło jeszcze dwóch innych męczenników: Denis Ssebugwawo i Pontiano Ngondwa. Świadczenie wiary tych chrześcijan było powodem rozprzestrzenienia się wiary chrześcijańskiej nie tylko w Ugandzie, ale również w wielu sąsiednich krajach w dosyć krótkim czasie. Kult Męczenników Ugandy jest tutaj obecny i wciąż się rozwija, czego wyrazem są duże liczby pielgrzymów przybywających do naszego miejsca.

Stan posiadania misji

Misja posiada kościół wybudowany z funduszu, który diecezja otrzymała od Prezydenta Ugandy w ramach rekompensaty za ziemię. Klasztor i dom formacyjny został zbudowany z funduszy pozyskanych przez franciszkanów. Ziemia należy do archidiecezji Kampala. Natomiast umowa podpisana z arcybiskupem Kizito Lwanga stanowi o jej używaniu dopóki bracia pracują w archidiecezji Kampala.

W 2021 roku prowincja św. Antoniego i bł. Jakuba Strzeмиę zakupiła dodatkowo 1 akr ziemi z przeznaczeniem na przyszły dom formacyjny. Działka bezpośrednio sąsiaduje z terenem sanktuarium.

Działalność misji w Munyonyo

27 listopada 2015 roku Sanktuarium Trzech Pierwszych Męczenników Ugandyjskich w Munyonyo odwiedził papież Franciszek, który poświęcił kamień węgielny pod budowę sanktuarium. W ciągu roku udało się wybudować kościół. Za te wydarzenia był odpowiedzialny o. Marian Gołąb. Gdy ojciec Marian w roku 2016 został wybrany prowincjałem jego miejsce zajął o. Wojciech Ulman, który dokończył budowę sanktuarium i doprowadził do konsekracji kościoła 28 października 2017 roku. Dzięki zaangażowaniu o. Wojciecha jako proboszcza powstało przedszkole Matki Boskiej Anielskiej w Buziga-Kampala, a także projekty charytatywne jak „Dobry Samarytanin”, dzięki któremu 60 osób związanych z bazyliką w Munyonyo pomaga biednym. Działalność tej grupy, która otrzymuje dary m.in. z Polski, dociera aż do ponad 1500 najbardziej potrzebujących mieszkańców Ugandy, którym potrzebna jest pomoc materialna. Sanktuarium w Munyonyo jest miejscem otwartym dla Polonii. We współpracy z ambasadą w Nairobi odbywają się tu spotkania polonijne, msze święte dla Polonii i dyżury konsularne.

W najbliższych latach planowane jest w Munyonyo wybudowanie Kaplicy Bożego Miłosierdzia niedaleko grobu świętego Andrzeja Kaggwa. Zamierza się tam całodobową adorację Najświętszego Sakramentu z możliwością spowiedzi przez większą część dnia. Obecnie w parafii są organizowane comiesięczne, jednodniowe rekolekcje poruszające temat Miłosierdzia Bożego. Podczas tych rekolekcji jest czas na adorację Najświętszego Sakramentu, na spowiedź, na Koronkę do Bożego Miłosierdzia i Eucharystię. W parafii powstała „Grupa Bożego Miłosierdzia”. Około stu osób spotyka się raz w tygodniu i słucha katechez o Bożym Miłosierdziu. Wielu doświadcza powrotu do Boga poprzez sakrament pojednania. Szczególnie podczas Niedzieli Miłosierdzia Bożego jest bardzo duża liczba penitentów²⁵.

Bracia pracujący na misji w Munyonyo

Ojciec Adam Klag pracował w Munyonyo od 2013 roku do końca maja 2016 roku.

23 października 2016 roku o. Stanisław Strojcki zakończył pracę w Niemczech i przybył do Munyonyo. Po czterech tygodniach został przeniesiony do Matuggi, a o. Marcin Załuski został przeniesiony z Matuggi do Munyonyo, gdzie pełni funkcję ekonoma Delegatury od listopada 2016 roku, jest także odpowiedzialnym za postulat i koordynatorem ds. formacji początkowej.

Dziwiątego stycznia 2020 roku przybył do Munyonyo o. Wojciech Szymczak²⁶.

Obecnie w klasztorze w Munyonyo przebywają następujący bracia: o. Wojciech Ulman – gwardian i proboszcz, o. Marcin Załuski – mistrz postulatu, o. Wojciech Szymczak.

Rodzime powołania zakonne i ich formacja

O. Marian Gołąb posiada wieloletnie doświadczenie w pracy wychowawczej, w związku z tym zostało powierzone mu zadanie zorganizowania pracy powołaniowo-formacyjnej w Ugandzie. W roku 2010 rozpoczął akcje powołaniowe *Come and See* (Przyjdź i zobacz), dwa razy w ciągu roku. Z tej grupy po

²⁵ Wywiad autora z o. Marcinem Załuskim w dniu 26 kwietnia 2021 roku, w: Archiwum własne autora.

²⁶ *Kronika Misji Franciszkanów w Munyonyo 2013-2021 roku*, w: Archiwum Misji Franciszkanów Konwentualnych w Munyonyo.

selekcji zostali wytypowani kandydaci, z którymi utrzymywał kontakt listowny. Wynikiem corocznych akcji powołaniowych są obecne lokalne powołania. Gdy w roku 2016 o. Marian został wybrany prowincjałem, a odpowiedzialność za akcje powołaniowo-formacyjne przejął o. Marcin Załuski, który pełnił funkcję powołaniowca do 2020 roku. W latach 2017-2018 o. Steven Gatimu z Kenii był magistrem postulatu w Munyonyo, a o. Marcin był jego socjuszem. Od września 2018 roku został magistrem postulatu. W 2020 roku funkcję powołaniowca przejął o. Wojciech Szymczak, a o. Marcin jest obecnie mistrzem pierwszego roku postulatu oraz odpowiedzialnym za koordynowanie formacji początkowej naszych młodszych braci z Ugandy.

Na chwilę obecną formacji w Ugandzie podlega 35 braci²⁷:

- 8 braci na I roku Postulatu w Kampala-Munyonyo w Ugandzie,
- 8 braci na II roku Postulatu w Subukia w Kenii,
- 4 braci na Nowicjacie w Kakooge w Ugandzie.

5 braci na I roku Filozofii w Accra w Ghanie:

- brat Joseph Sserunakulya,
- brat Augustine Ziribumwe,
- brat Joseph Lubowa,
- brat Francis Musaanya,
- brat Joseph Kagimu.

2 braci na II roku Filozofii w Accra w Ghanie:

- brat Deul Mugalu,
- brat Francis Asimwe.

1 brat na III roku Filozofii w Accra w Ghanie:

- brat Paul Ssekitre.

3 braci na roku pastoralnym:

- brat Ronnie Kibagajjo,
- brat Alfred Kimera,
- brat Patrick Musoke.

3 braci na I roku teologii:

- brat Edward Kironde,

²⁷ Wywiad autora z o. Marcinem Załuskim...

- brat Paul Mutaasa (studiuje w Rzymie w Seraphicum),
- brat Augustine Kaddu (studiuje w Rzymie w Seraphicum).

1 brat na II roku teologii:

- brat Godfrey Katumba.

Franciszkańscy misjonarze, którzy pracowali na misji w Ugandzie

O. Jarosław Wysoczański przybył do Ugandy 20.12.2001 roku i pracował do 23.03.2005 roku w Kakooge.

O. Piotr Tymko pracował w Kakooge od 21.09.2003 roku do 25.11.2006 roku.

Br. Piotr Gorący przybył na misję 21.09.2003 roku. A 1.02.2006 roku opuścił Ugandę, wyjeżdżając do pracy w misji w Kenii. Powrócił do Kakooge 14.09.2012 roku. Do Polski wrócił z misji we wrześniu 2015 roku.

O. Lucjan Szczepański przybył na misję 28.05.2005 roku. A 13.07.2007 roku opuścił Ugandę, powracając do pracy w misji w Południowej Ameryce, w Peru.

Br. Jakub Jamróż przebywał w Kakooge od 27.06.2007 do 27.07.2007 roku, niestety musiał opuścić Ugandę z powodu problemów zdrowotnych.

O. Szymon Majcherczyk przybył do Ugandy 19.01.2009 roku. Opuścił Ugandę i Zakon na początku 2014 roku.

O. Stanisław Zagórski pierwszy przybył do Ugandy 13.04.2001 roku. Pracował w Kakooge do roku 2011.

O. Marian Gołąb przybył do Ugandy w styczniu 2009 roku. Opuścił Ugandę w związku z wybraniem go na prowincjała Prowincji pod wezwaniem św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię w Krakowie 10 marca 2016 roku.

Br. Jerry Paine przybył do pracy w Ugandzie w roku 2018 roku i pracował rok najpierw w Kakooge, a potem rok w Matudze. Następnie powrócił do swojej prowincji w USA pod wezwaniem św. Józefa z Kupertynu.

O. Bogusław Dąbrowski przybył do Ugandy 1.08.2020 roku i pracował w Kakooge do 30.08.2021 roku w Kakooge.

Ponadto pomagali w Ugandzie Franciszkanie Konwentualni z Kenii:

- o. Edward Wambua pracował w Matudze w latach 2014-2015,
- o. Steven Gatimu w latach 2017-2018 był mistrzem i roku postulatu w Munyono.

Klerycy studiujący w Nairobi, którzy opuścili zakon:

- br. Mariusz Jakubowski (od sierpnia 2005 roku do 2006 roku),
- br. Krzysztof Kazimierzczak (przebywał w seminarium w Nairobi tylko jeden miesiąc w roku 2008).

Zakończenie

W tym artykule została podjęta próba przedstawienia w skrótowym wymiarze 20-letniej historii misji Braci Mniejszych Konwentualnych w Ugandzie. Autor od początku był obecny przy tworzeniu tejże misji, zatem odwołując się do własnego doświadczenia opisał historię powstawania misji. Ponadto skorzystał z dokumentów, które znajdują się w archiwum misji i są podane w bibliografii.

Misja od początku przeżywała różne kryzysy, głównie związane z konfrontacją braci franciszkanów wychowanych w Europie z inną kulturą i trudnym afrykańskim klimatem. Większość nowych misjonarzy przeżyła „szok kulturowy”, a kilku z nich po krótkim okresie pobytu opuściło misję. W opinii autora obecna sytuacja misji – personalna i ekonomiczna znacznie się poprawiła.

Ważniejsze punkty aktywności pastoralnej zebrane ze wszystkich trzech misji, to przede wszystkim organizowanie życia parafialnego, co przekłada się na rozwój życia duchowego parafian. Kapłani odwiedzają w niedziele poszczególne placówki, sprawują Eucharystię, udzielają sakramentów i nauczają wiernych. Praca w stacjach misyjnych odbywa się na bazie różnych grup duszpasterskich, takich jak: „Podstawowe Wspólnoty Kościelne”, „Młodzież św. Franciszka”, „Boże Miłosierdzie” i „Dobry Samarytanin”. Ponadto aktywność duszpasterska przejawia się w budowie kaplic w stacjach misyjnych, posłudze charytatywnej, głównie poprzez *Caritas* parafialny i duszpasterstwo chorych,

Godnym zauważenia jest fakt, że w rzeczywistości misyjnej są realizowane postulaty z *Projektu Otwarcia Misji w Ugandzie*. Przede wszystkim opcja na rzecz ubogich i założenia lokalnych struktur zakonu. Pierwszy punkt przejawia się w otwarciu kilku szkół i dwóch szpitali misyjnych oraz w pomocy ubogim dzieciom i młodzieży w opłacie nauczania w ramach projektu *Franciszkańskiej Adopcji na Odległość*, a także poprzez wspieranie ubogich w trudnych sytuacjach, jak np. podczas pandemii COVID-19.

Zgodnie z założeniami, misja otrzymuje stałą pomoc ze strony Zarządu Zakonu w formie intencji mszalnych oraz dodatkowe sumy na projekty zatwierdzone uprzednio przez prowincjała z jego radą w Krakowie. Kuria Prowincjalna Franciszkanów jest drugim filarem stałej pomocy finansowej dla misjonarzy. W miarę swych możliwości, odpowiadają na potrzeby misji w Ugandzie, klasztory: z Neustadt (Niemcy), w Rockford i Algonquin (USA). Również sami bracia starają się w możliwie dostępny sposób zdobywać środki potrzebne do funkcjonowania misji, głównie poprzez głoszenie rekolekcji w Polsce i USA. Bracia na formacji początkowej są finansowani przez Kurię Generalną i Kurię Prowincjalną.

Trzeba też docenić fakt, że w Ugandzie są powołania zakonne i na formacji początkowej jest już 35 kandydatów, co pozwala spoglądać z nadzieją na dalszą obecność i rozwój misji Braci Mniejszych Konwentualnych w Ugandzie.

Aneks

Odnaczenie dla ojca Wojciecha Ulmana

5 marca 2021 roku o. Wojciech Ulman (l. 37) został uhonorowany przez Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Zbigniewa Raua odznaką „Bene merito” (łac. Dobrze Zasłużonemu) za działalność wzmacniającą pozycję Polski na arenie międzynarodowej.

XX rocznica powstania misji w Ugandzie

22 kwietnia 2021 r. w Sanktuarium Męczenników Ugandyjskich w Munyonyo odbyły się uroczystości z okazji jubileuszu 20-lecia pracy misyjnej franciszkanów w Ugandzie. Mszy Świętej przewodniczył biskup Paul Ssemogere. Był zaproszony również arcybiskup Cyprian Kizito Lwanga, który zaprosił franciszkanów do wszystkich miejsc, w których obecnie pracujemy w Ugandzie. Niestety arcybiskup zmarł nagle w nocy w wielki piątek 2 kwietnia 2021 roku. Pośród zaproszonych gości na XX rocznicę powstania misji znaleźli się: generał zakonu o. Carlos Trovarelli, prowincjał krakowskiej prowincji o. Marian Gołąb, który przez kilka lat pracował w Ugandzie, Sekretarz Generalny ds. Animacji Misyjnej o. Dariusz Mazurek oraz Sekretarz Krakowskiej Prowincji ds. misji o. Dariusz Gaczyński.

Bibliografia

- Churchill W.S., *My African Journey*, Icon Book Limited, London, 1962.
- Dąbrowski, B., *Specyfika ewangelizacji inkulturyzacyjnej grupy etnicznej Baganda na przykładzie diecezji Kasana-Luweero*, Warszawa 2014.
- Jan Paweł II, *Catechesi Tradende*, 1979.
- Luyinda L., *Uganda, still a "Pearl"? Operationalising the social teaching of the Church*, Kampala 2009.
- Majchrzak M., *Od animizmu do chrześcijaństwa*, w: A. Mroczek-Dumanowska, *Religie w procesie przemian w Afryce*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1977.
- Michaud E., *Letter of vicar Apostolic of Uganda*, 7 lutego 1945, Archiwum Archidiecezji Kampala.
- Nkeera J.M., *Kampala Archdiocese Directory 1987*, Kampala 1987.
- Nsambu J.M., *A centenary of faith, planting the seed in north Uganda*, „Leadership Magazine” 2010.

Nzita R., *People and Cultures of Uganda*, Kampala 1997.

Tourigny I., *So abundant a harvest. The catholic church in Uganda 1879-1979*, Darton, Longman&Todd, London 1979.

Dokumenty w archiwach:

Kronika Misji Franciszkanów w Kakooge 2001-2020, w: Archiwum Misji Franciszkanów Konwentualnych w Kakooge.

Kronika Misji Franciszkanów w Matugga 2009-2021, w: Archiwum Misji Franciszkanów Konwentualnych w Matudze.

Kronika Misji Franciszkanów w Munyonyo 2013-2021, w: Archiwum Misji Franciszkanów Konwentualnych w Munyonyo.

Certificate of Registration as a corporate body under trustees incorporation Act, CAP.165, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

List Prowincjała ojca Kazimierza Malinowskiego do biskupa Cypriana Kizito Lwanga diecezji Kasana-Luweero, l.dz. 550/2001.

List Biskupa Cypriana K. Lwanga do o. Bogusław Dąbrowskiego; *Appointment to Kakooge Parish as acting Parish Priest*, Vch/1/39-05, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

Majcherczyk Sz., *Raport dla Arcybiskupa Kampali z dnia 30.12.2010 roku*.

Memorandum of understanding, punkt 7 z dnia 13.06.2004 roku podpisane przez biskupa Kasana-Luweero Cypriana Kizito Lwanga i delgata prowincjała i przełożonego misji ojca Jarosława Wysoczańskiego do *Act of Agreement between Diocese of Kasana-Luweero Diocese and Friars Minor Conventual* podpisany w dniu 21.12.2001 roku przez biskupa diecezji Kasana-Luweero i ojca prowincjała Krakowskiej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię o. Kazimierza Malinowskiego, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

Report on Holy Family Matuga, przedstawiony przez Radę Parafialną w Matudze w lutym 2009 roku na uroczystości ustanowienia nowej parafii, w: Archiwum Misji w Matugga.

Strojecki S., *Sprawozdanie o Misji w Ugandzie na Zwyczajną Kapitułę Prowincjalną 2004*, w: Archiwum Misji Franciszkanów w Kakooge.

Strojecki S., *Propozycja Projektu otwarcia nowej misji w Ugandzie*, w: *Dokumenty z Kapituły Prowincjalnej w 2000 roku*, w: Archiwum Prowincji Franciszkanów św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię w Krakowie.

Wywiad autora z o. Stanisławem Strojckim w dniu 20.10.2010 roku, w: archiwum własne autora.

Wywiad autora z o. Carmelo Giannone w dniu 2.05.2006 roku, w: archiwum własne autora.

Wywiad autora z o. Marcinem Żaluskim w dniu 26.04.2021 roku, w: archiwum własne autora.

Strony internetowe:

<http://www.worldmeters.info/uganda/population>

<http://www.state.gov/religion>